

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/22394 din 19.12.2024

La nr. 380 din 17.12.2024

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă reținem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege cu privire la modificarea Legii nr. 240/2024 cu privire la unele măsuri de sprijin pentru fermieri în legătură cu seceta din anul 2024.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 5 (cinci) file.

Director

Digitally signed by Pînzari Alexandr
Date: 2024.12.20 10:23:53 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Alexandr PÎNZARI

Ex.: CURMEI Vadim, Tel.: 022/257308

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	2993	
"LD"	12	2024
Ora		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/10225 din 19.12.2024

la proiectul de lege cu privire la modificarea Legii nr. 240/2024 cu privire la unele măsuri de sprijin pentru fermieri în legătură cu seceta din anul 2024

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul Republicii Moldova, iar autor nemijlocit este un deputat în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei de fundamentare, fiind asigurat accesul la proiectul prenotat al părților interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Proiectul de lege cu privire la modificarea Legii nr. 240/2024 cu privire la unele măsuri de sprijin pentru fermieri în legătură cu seceta din anul 2024 are drept scop ajustarea măsurilor de sprijin cu caracter temporar destinate fermierilor, în scopul gestionării efectelor fenomenului de secetă pedologică și atmosferică din anul 2024.

Autorul menționează în nota de fundamentare că: „prevederile legii în cauză (nr. 240/2024) deși a oferit un cadru normativ protectiv, a avut un impact relativ redus, fapt cauzat de mai multe prevederi restrictive prevăzute de legea în cauză. În aceste condiții se impune o modificare a legii în cauză, prin modificarea prevederilor restrictive sus-menționate fapt care va asigura un impact mai mare al caracterului protectiv al legii”.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public de a implementa unele măsuri de sprijin cu caracter temporar destinate fermierilor, în scopul gestionării efectelor fenomenului de secetă pedologică și atmosferică din anul 2024.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota de fundamentare care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ;
- c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse;
- d) analiza impactului de reglementare;
- e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE;
- f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ;
- h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent;
- i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ.”

Nota de fundamentare stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite, precum și principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „d) analiza impactului de reglementare”.

În nota de fundamentare se menționează că: „Implementarea prevederilor proiectului de lege nu necesită alocarea de mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat”.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]*
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]*
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]*
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;*
- g) se evită tautologiile juridice;*
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"*.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

Cu toate acestea, în proiectul legii a fost atestată o lacună de reglementare ce ține de neprecizarea în textul legii a actului ce ar confirma întrunirea cerinței prevăzute la art. 3 lit. c) - are în gestiune cel mult 1800 ha.

Analiza acestui aspect este efectuată în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

În conținutul proiectului a fost atestată ambiguitate administrativă în procedura de notificare prevăzută la art. 6 din proiectul legii în partea ce ține de neprecizarea în textul legii a actului ce ar confirma întrunirea cerinței prevăzute la art. 3 lit. c) - are în gestiune cel mult 1800 ha (dovada ce urmează a fi prezentată de fermier în acest sens).

Analiza acestui aspect este efectuată în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -	
Art. I punctul 6 din proiect - art. 6 din lege - 6. La art. 6 cuvintele „În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi” se substituie cu cuvintele „Până la 28.02.2025”, iar la final cuvintele „și b)” se substituie cu cuvintele „b) și c)”.	
Obiecții: În conținutul proiectului a fost atestată ambiguitate administrativă în procedura de notificare prevăzută la art. 6 din proiectul legii în partea ce ține de neprecizarea în textul legii a actului ce ar confirma întrunirea cerinței prevăzute la art. 3 lit. c) - are în gestiune cel mult 1800 ha. Astfel, nu este clar prin ce act se va putea dovedi întrunirea cerinței respective. Or, există riscul interpretării confuze a actului confirmativ care ar dovedi întrunirea condiției, ceea ce poate duce la aplicarea discreționară a normei.	
Recomandări: Propunem autorului completarea proiectului cu o normă care ar prevedea actul ce urmează a fi prezentat de către fermier pentru a confirma întrunirea cerinței prevăzute la art. 3 lit. c) din lege, și anume, dovada că are în gestiune cel mult 1800 ha. În așa mod, obligația fermierului va fi una stabilită în lege, fără a lăsa loc interpretărilor confuze a normei.	
Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> ● Lacună de drept ● Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> ● Generale

IV. Concluzia expertizei

Proiectul de lege cu privire la modificarea Legii nr. 240/2024 cu privire la unele măsuri de sprijin pentru fermieri în legătură cu seceta din anul 2024 are drept scop ajustarea măsurilor de sprijin cu caracter temporar destinate fermierilor, în scopul gestionării efectelor fenomenului de secetă pedologică și atmosferică din anul 2024.

Autorul menționează în nota de fundamentare că: „prevederile legii în cauză (nr. 240/2024) deși a oferit un cadru normativ protectiv, a avut un impact relativ redus, fapt cauzat de mai multe prevederi restrictive prevăzute de legea în cauză. În aceste condiții se impune o modificare a legii în cauză, prin modificarea prevederilor restrictive sus-menționate fapt care va asigura un impact mai mare al caracterului protectiv al legii”.

În conținutul proiectului a fost atestată ambiguitate administrativă în procedura de notificare prevăzută la art. 6 din proiectul legii în partea ce ține de neprecizarea în textul legii a actului ce ar confirma întrunirea cerinței prevăzute la art. 3 lit. c) - are în gestiune cel mult 1800 ha (dovada ce urmează a fi prezentată de fermier în acest sens).

În final, recomandăm autorului reexaminarea proiectului prin prisma celor menționate în prezentul

raport de expertiză anticorupție.

19.12.2024

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim CURMEI, Inspector principal

Digitally signed by Curmei Vadim
Date: 2024.12.19 15:37:30 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

